

**МУЛЬТИМОДАЛЬНЕ ТВОРЕННЯ ПЕРСОНАЖІВ
У СУЧАСНИХ КАЗКОВИХ НАРАТИВАХ ДЛЯ ДІТЕЙ**

У статті досліджуються питання мультимодального творення персонажів казкових наративів, зокрема вербальні та невербальні засоби їх конструювання.

Ключові слова: мультимодальність, вербальне, невербальне, персонаж, казковий наратив

The article focuses on multimodal creation of the fairy narrative characters i.e. verbal and non-verbal means of their creation

Key words: multimodality, verbal, non-verbal, character, fairy narration

Питання конструювання образів у літературі завжди цікавило вчених, сучасні лінгвістичні та стилістичні надбання дозволяють зазирнути глибше у проблему мультимодального творення персонажів. Використання вербальних та невербальних засобів у конструюванні образів персонажів створює їхнє мультимодальне сприйняття [2, с.138]. Завдяки цьому, образи, наділені рисами характеру, емоціями та нормами поведінки звичайних людей, сприймаються читачами з відчуттям віри у їх існування та реальності написаного сюжету. Автори використовують багатомірне створення героїв завдяки опису їхньої поведінки, постави та передаванням прямої та непрямої мови [4, с.114].

Значну увагу сучасних лінгвістів у вивченні мультимодальності приділено симбіозу вербальних і невербальних засобів у їх сумісності та взаємодії. Особливість цього типу полягає у важливості ілюстрацій, кольорів і шрифтів для передачі інформації без використання мови. Звертаємо увагу на те, що поєднання мовних та немовних елементів дозволяє створити повне інформаційне поле та наділяє персонажа потрібними рисами за допомогою усіх вище зазначених засобів.

До вербальних засобів створення персонажів відносяться мовлення персонажів та наратора. Щодо невербальних засобів творення образів персонажів, можемо зазначити: жести, рухи, міміку характерну персонажам[5]. За допомогою таких засобів автор створює голографічний персонажний образ. Наприклад, у казкових наративах збірки «*Good Night Stories for Rebel Girls: 100 tales of extraordinary women*» зазначається: «*When Simone took to the mat, people couldn't take their eyes off her*»[8, с. 176]. Опис здивування людей, їх міміки, в свою чергу є невербальним створенням образу головної героїні казки. Отже, навіть через невербальне спілкування другорядних дійових осіб, автору вдається створювати образ центральних персонажів.

Говорячи про казкові наративи «*Good Night Stories for Rebel Girls: 100 tales of extraordinary women*», неможливо не зазначити значущий вплив ілюстрацій на перцепцію образів. За допомогою кольорів, зображень міміки та рис обличчя персонажів змінюється когнітивне сприйняття читачів.

За допомогою своєрідного поєднання мовних та немовних засобів автор здатний передавати весь образ персонажів. У казці «*Ruth Bader Ginsburg*» зі збірки казок «*Good Night Stories for Rebel Girls: 100 tales of extraordinary women*», авторки розповідають історію про маленьку дівчинку, яка мріяла бути адвокатом. Дівчинка виросла, досягла неймовірних успіхів і вона не стала ідеальною домогосподаркою. Її образ змальовується зі слів її чоловіка і другорядних персонажів. Наприклад, вербальні елементи «*a terrible cook*», «*brilliant wife*», «*one of its brightest students*»[8 с.168] поєднуються з ілюстрацією на сусідній сторінці і читачі розуміють повноту образу головної героїні.

Проаналізуємо жіночі образи у казці «*The black Mambas*» зі збірки казок «*Goodnight stories for rebel girls 2*». Серед вербальних засобів творення персонажів наявні

такі лексичні одиниці: «*all female team*», «*we are the eyes and ears*», «*to be a tough and strong lady*», «*work in the bushes without fear*»[7]. Такі номінативні одиниці відбивають характер персонажів та створюють їх образи. Жінка постає сильною та відважною, вона відіграє роль героїні у суспільстві, що бореться з браконьєрами майже голими руками: «*They learned how to track poachers and patrol the park's perimeter fence — armed with only pepper spray and handcuffs*»[7].

Серед невербальних засобів ми визначили мовні одиниці опису одягу: «*He gave the women uniforms*»[7]. Слід зазначити лексику, що характеризує почуття персонажів: «*The Black Mambas took great pride in their work*»[8]. До невербальних компонентів можемо долучити опис праці: «*They talked to people about the importance of rhinos...*», «*They gave presentations in schools and taught children...*», «*They became heroes*»[7].

Питання мультимодального творення персонажів у лінгвістиці набирає все більших обертів під впливом розвитку науково-технічної та комп'ютерної бази. Створення казок з доповненою реальністю та розповідей з аудіо та відеозаписами вже значний час займають своє почесне місце. Ці фактори зумовлюють важливість сучасних досліджень у галузі мультимодальності образів героїв.

Аналізуючи все вище сказане стверджуємо, що за допомогою вербальних та невербальних засобів у казкових нарративах створюється неповторні персонажні образи. Завдяки різним типам стилістичних та лінгвістичних засобів утворюється мультимодальність образів у казкових нарративах. За допомогою новітніх досягнень питання про засоби створення персонажів залишається актуальним у сфері лінгвістики. Це поле досліджень має потужний потенціал у науковій сфері.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Шелковникова З. Б. Наративний поворот у лінгвістиці. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. 2013. URL: <http://langcenter.kiev.ua/Lingvistika%202013/Sheikovnikova.pdf> - Дата звернення 07.12.2021.
2. Макарук Л. Л. Мультимодальність та полікодовність у сучасних лінгвістичних студіях: шопи, постаті, підходи. *Науковий журнал*. 2018. № 9. URL: <https://apiph.vnu.edu.ua/index.php/apiph/article/view/67/62>
3. Чернец Л. В. Персонаж – раздел Литература, Введение в литературоведение. Литературное произведение: основные понятия и термины, 1999.
4. Курило О. Й., Розман І. І. Вербальні та невербальні аспекти культури спілкування. *Молодий вчений*. 2017. № 4.3 (44.3), квітень. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/4.3/28.pdf>
5. Кузнецова М. О. Полікодовий характер вторинного дискурсу англomовних текстів жанру фентезі. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологічна*. 2015. Вип. 58. С. 105–107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoaf_2015_58_41.
6. Ковалинська І. В. Невербальна комунікація. К. : Вид-во «Освіта України», 2014. С. 16.
7. Elena Favilli, Francesca Cavallo. Goodnight stories for rebel girls 2. 2018.
8. Elena Favilli, Francesca Cavallo. Good Night Stories for Rebel Girls: 100 tales of extraordinary women. 2017.

Рекомендує до друку науковий керівник доцент Хан О.Г.